

Програма навчання для шкіл українознавства у структурі СУБу

Зміст

Передмова	4
Ресурси, які вживає наша школа.....	4
Передшкілля	5
Українська мова, передшкілля.....	5
Граматика, передшкілля.....	5
Орфографія, передшкілля.....	5
Лексичний матеріал, передшкілля	5
Перший клас	6
Українська мова, 1 клас	6
Граматика, 1 клас	6
Лексичний матеріал, 1 клас.....	6
ПРОГРАМА 2-10 КЛАСІВ – загальна інформація	7
Екзаменаційні праці та іспити в структурі українських шкіл СУБу.....	7
ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПРАЦІ	7
ІСПИТИ.....	7
Другий клас	8
Українська мова, 2 клас	8
Граматика, 2 клас	8
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 2 клас	8
Третій клас	9
Українська мова, 3 клас	9
Граматика, 3 клас	9
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 3 клас	9
Четвертий клас	10
Українська мова, 4 клас	10
Граматика, 4 клас	10

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 4 клас	10
П'ятий клас	11
Українська мова, 5 клас	11
Граматики, 5 клас	11
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 5 клас	12
Шостий клас	12
Українська мова, 6 клас	12
Граматики, 6 клас	12
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 6 клас	13
Історія України, 6 клас. КНЯЖА ДОБА. 7-10 СТОЛІТТЯ.....	13
СЬОМИЙ КЛАС	14
Українська мова, 7 клас	14
Граматики, 7 клас	14
Тематичні бесіди, 7 клас	15
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 7 клас	15
Історія України, 7 клас. КНЯЖА ДОБА. 10-14 СТОЛІТТЯ УКРАЇНА ПІД ПОЛЬЩЕЮ І ЛИТВОЮ. 14-16 СТОЛІТТЯ	15
ВОСЬМИЙ КЛАС.....	17
Українська мова, 8 клас	17
Граматики, 8 клас	17
Тематичні завдання та бесіди, 8 клас	18
Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 8 клас	18
Історія України, 8 клас. КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКА ДОБА. 16 — 18 СТОЛІТТЯ.....	18
ДЕВ'ЯТИЙ КЛАС.....	20
Українська мова, 9 клас	20
Граматики, 9 клас	20
Історія української літератури, 9 клас.....	20
Географія України, 9 клас.....	22
ДЕСЯТИЙ КЛАС.....	23
Історія української літератури, 10 клас.....	23
Екзаменаційна праця УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА	24
Історія України, 10 клас. НОВА ДОБА. 19 — 20 СТ	25
Екзаменаційна праця	26

Українська школа Ластівка, м. Редінг

Reading Ukrainian School

21 Sidmouth St, Reading, RG1 4QZ

Веб сторінка www.readingukrschool.com

Фейсбук сторінка [https://www.facebook.com/Reading-](https://www.facebook.com/Reading-Ukrainian-School-Ластівка)

[Ukrainian-School-Ластівка](https://www.facebook.com/Reading-Ukrainian-School-Ластівка)

Порядок випускних іспитів, які відбувалися у 2019 році 27

Передмова

Програма складена для творчого використання вчителя, але рекомендовано дотримуватись послідовності її виконання, що дає нагоду до наступності навчального процесу, для подальшого вивчення українознавчих предметів: української літератури, історії та географії України.

Українська школа в закордонні має національно-патріотичний характер і повинна бути спрямована на ознайомлення учнів з минулим і сучасним України, а також знайомити учнів з традиціями та культурою українського народу.

Ця програма укладена на основі навчальної програми Спілки Вчителів України (СУВ) від 2019 року.

Ресурси, які вживає наша школа

1. Ресурс «Розвиток Дитини» <https://childdevelop.com.ua/>
2. Ресурс **Edugames Rozumnyky**, онлайн платформа для початкової української школи.
3. Українознавчі воркбуки **Глина**, [Discursus](https://discursus.com/)
4. Вікторини та інші інтерактивні цікаві завдання ви можете на передплаченому школою ресурсі <https://wordwall.net/>.
5. Та інші дидактичні матеріали, включно із прописами, посібниками (наприклад, Пісенна Абетка та букварі), дидактичними іграми та іншими корисними ресурсами від НУШ, Всеосвіти та інших ресурсів є доступними для наших вчителів-волонтерів в електронному архіві школи.

Передшкілля

Українська мова, передшкілля

Під кінець передшкілля учні повинні знати / вміти: Вимовляти голосні та приголосні звуки української мови, в межах вікових можливостей дітей.

Граматика, передшкілля

1. Абетка
 - a. Вміти розпізнавати букви
 - b. Вміти написати букви
 - c. Вміти розказати всю абетку
 - d. Вміти назвати слова, які починаються на певну букву
 - e. Вміти розпізнавати певну букву у слові
2. Вміти читати склади та прості слова української мови
3. Розуміти та вживати прості речення в дійсному та наказовому способі дієслова (відповідні приклади: «Я малюю маму», «Ходи, малюй!»)

Орфографія, передшкілля

- Вміти обводити пунктир у вигляді кола, прямої лінії, зигзага і т.д.
- Вміти писати букву на дошці
- Вміти на слух написати прості слова

Лексичний матеріал, передшкілля

Знати біля 10 слів до наступних тем, все через «Я»:

1. Школа
2. Дім
3. Зовнішність: частини тіла
4. Сім'я
5. Кольори
6. Їжа
7. Природа: пори року, погода, домашні тварини
8. Одяг

Перший клас

Українська мова, 1 клас

Під кінець навчального року діти мають знати / вміти: українську абетку, вміти писати літери, складати склади, читати слова, читати речення, відповідати на питання повними реченнями.

Граматика, 1 клас

1. Абетка
 - a. Знати всі букви
 - b. Вміти писати букви, фонетика
2. Розрізняти друковані та писані букви
3. Мати поняття про звуки мовлення. Розрізняти голосні та приголосні звуки
4. Вміти читати прості слова українською мовою, читання слів по складах
5. Вміти правильно вимовляти тверді і пом'якшені звуки в усіх позиціях
6. Слово, речення. Розповідальне, питальне та спонукальне речення
7. Особливі займенники
8. Читання оповідань, казок, розуміння тексту
9. Вивчення віршів напам'ять
10. Розвиток лексики: вміння будувати 4-5 речень за темами з лексичного матеріалу.

Лексичний матеріал, 1 клас

1. Числа 1-20
2. Друзі, характер, зовнішність
3. Їжа, приготування їжі, фрукти, овочі
4. Дні тижня, робочий день, відпочинок
5. Родина
6. Пори року
7. Одяг
8. Професії
9. Спорт.

ПРОГРАМА 2-10 КЛАСІВ – загальна інформація

Таблиця 1. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ УКРАЇНОЗНАВЧИХ ПРЕДМЕТІВ ЗА ПРОГРАМОЮ 2-10 КЛАСІВ

	Класи та період вивчення
Читання та розвиток мовлення	2-5 класи
Елементи граматики української мови та розвиток зв'язного мовлення	2-4 класи
Українська література — оглядово та розвиток мовлення	6-8 класи
Грамматика української мови та розвиток зв'язного мовлення	5-8 класи
Історія України. Рання Доба. Слов'яни. Київська Держава до князя Володимира Великого	6 клас, 2 півріччя
Історія України. Київська Держава — продовження. Галицько-Волинська Держава. Українські землі у складі Литви та Польщі	7 клас
Історія України. Козацько — Гетьманська Держава	8 клас
Географія України	9 клас
Історія України. Нова Доба	10 клас
Історія Української Літератури – оглядово	10-11 класи

Екзаменаційні праці та іспити в структурі українських шкіл СУБу

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПРАЦІ

Українська Література. Нова Доба. Учні здають до початку шкільного року 10 класу.

Історія України. Нова Доба. Учні здають до початку 2 півріччя 10 класу.

ІСПИТИ

1. Географія України. Учні складають в кінці 9 класу.
2. Історія України. Учні складають в кінці 10 класу.
3. Історія Української Літератури. Учні складають в кінці 10 класу.
4. Українська Мова. Учні складають в кінці 10 класу.

Другий клас

Українська мова, 2 клас

До кінця другого класу діти мають мати наступні навички

Читання: кількість слів за хвилину

- 1) Вимова, артикуляція звуків, закінчення, наголос
- 2) Вміти плинно читати короткі тексти
- 3) Відповідати на запитання короткими реченнями
- 4) Описувати усно малюнки з читанки
- 5) Знати елементарний граматичний матеріал

Граматика, 2 клас

1. Літери, звуки.
2. Азбука.
3. Голосні звуки, вимова.
4. Приголосні звуки, вимова.
5. Склади.
6. Слова, перенесення слів.
7. Речення.
8. Вживання великої букви.
9. Мовні вправи 1-15 з використанням предметів оточення, малюнків предметних і сюжетних картинок та природних явищ за спостереженням.

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 2 клас

- Т. Шевченко, Знайомство з поетом, вірші «Калина», «Тече вода із-за гаю», «Заповіт» (1 рядок)

Третій клас

Українська мова, 3 клас

До кінця третього класу діти мають мати наступні навички:

Читання й мовний розвиток: норма слів за хвилину

- 1) виразно й плинно читати тексти з читанки
- 2) описувати сюжетні малюнки в читанці та інші картинки
- 3) відповідати на запитання короткими реченнями
- 4) переписувати друкований текст писаними буквами
- 5) знати азбуку, голосні /йотовані звуки
- 6) знати приголосні звуки
- 7) вміти ділити слова на склади, робити переноси слів, розрізняти речення, ставити відповідні знаки в кінці його.

Граматика, 3 клас

1. Повторення. Літери, звуки
2. Азбука
3. Голосні – йотовані
4. Приголосні – дзінкі, глухі, губні
5. Сполучення ДЗ, ДЖ
6. Склади, Слова
7. Перенесення слів
8. Наголос
9. Речення – розповідні, питальні, окличні
10. Вживання великої букви
11. Розділові знаки у простому реченні
12. Диктанти для засвоєння правописних правил. 4-5 протягом року
13. Опис коротких оповідань за сюжетними малюнками, картинками

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 3 клас

- Т. Шевченко, Ознайомлення, вірші «Встала весна», «Світає», «Заповіт» (2 рядки)
- І. Франко, Коротке ознайомлення з казками письменника. Казка «Ріпка», вірш «Киця»

Четвертий клас

Українська мова, 4 клас

До кінця четвертого класу діти мають мати наступні навички:

Читання і мовний розвиток: норма слів за хвилину

- 1) виразно та інтонаційно читати тексти, оповідання, казки
- 2) коротко переказувати зміст прочитаного
- 3) виразно, голосно декламувати вірші
- 4) відповідати на запитання повними реченнями
- 5) складати короткі оповідання за сюжетними малюнками
- 6) правильно переносити частину слова з рядка в рядок
- 7) аналізувати слова за значенням

Граматика, 4 клас

1. Повторення за третій клас.
2. Речення. Типи речень.
3. Звуки і літери. Знак пом'якшення звуків «ь».
4. Азбука. Голосні / йотовані / звуки. Приголосні — дзінкі, глухі, губні.
5. Склади: односкладові, двоскладові, багатоскладові слова.
6. Перенесення слів.
7. Наголос.
8. Вживання апострофа.
9. Слова — предмети: живі, неживі.
10. Слова — ознаки предметів.
11. Слова — дія предметів.
12. Особи.
13. Числа. Правопис чисел: одиниці, десятки, сотні, тисячі.
14. Повторення граматичного матеріалу.
15. Диктанти, перекази 5-6 протягом року для засвоєння граматичного матеріалу.

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 4 клас

- Т. Шевченко, Коротка довідка, вірші «Вечір», «Учітєся, брати мої...», «Заповіт» (3 рядки)
- І. Франко, Коротка довідка. Вірш «Осінь»
- Л. Українка, Ознайомлення, коротка довідка. Вірш «Українська хата»

П'ятий клас

Українська мова, 5 клас

Наприкінці п'ятого класу учні мають мати наступні навички:

Читання, мовний розвиток, граматична вправність, норма слів за хвилину

- 1) виразно, інтонаційно читати тексти; декламувати вірші
- 2) переказувати зміст прочитаного, визначити основну думку
- 3) відповідати на запитання повними реченнями
- 4) складати короткі оповідання, перекази
- 5) визначати вивчені частини мови
- 6) розрізняти типи речень, головну пару слів
- 7) дотримуватись елементарних правописних правил

Граматика, 5 клас

1. Повторення за четвертий клас.
2. Слова, до яких можна поставити питання «ХТО», «ЩО».
3. Іменник. Живі та неживі іменники.
 - a. Рід іменників. Чоловічий, жіночий, середній.
 - b. Число іменників. Однина, множина.
 - c. Власні та загальні назви, правопис їх.
4. Прикметник.
 - a. Змінювання прикметників за родами.
 - b. Змінювання прикметників за числами.
5. Дієслово.
 - a. Часи дієслова. Теперішній, минулий, майбутній час.
 - b. Форми майбутнього часу.
 - c. Неозначена форма дієслова.
6. Речення. Типи речень: розповідні, питальні, окличні.
 - a. Головні члени речення: підмет, присудок.
 - b. Другорядні члени речення. Зв'язок слів у реченні.
7. Повторення. Текст. Абзац.
8. Споріднені слова. Корінь слова.
9. Сполучення «ЙО», «ЬО». Правопис їх.
10. Приголосні звуки. Подвоєння приголосних: ТТ, ЛЛ, НН, СС, ДД.
Повторення граматичного матеріалу.
11. Оформлення вітальних листівок, адресування.
12. Диктанти, перекази — 5-6 протягом року, для засвоєння граматичного матеріалу.

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 5 клас

- Т. Шевченко, Коротка довідка, вірші «Гамалія», «Українське село», «Заповіт» (4 рядки)
- І. Франко, Коротка довідка, казка «Лисичка і рак», казка «Вовк вїтом», вірш «Уявіть собі»
- Л. Українка, Коротка довідка, вірш «Як дитиною бувало»

Шостий клас

Українська мова, 6 клас

Наприкінці п'ятого класу учні мають мати наступні навички:

Читання і мовний розвиток, граматична вправність: норма слів за хвилину

- 8) абсолютна вправність у виразному читанні
- 9) виразне та інтонаційне декламування віршів
- 10) складання коротких оповідань, переказів, описів
- 11) оформлення святкових привітань, написання коротких листів
- 12) знати вивчений граматичний матеріал
- 13) вміти будувати відповіді повними реченнями
- 14) писати виразно, акуратно, дотримуватись правописних правил

Грамматика, 6 клас

1. Повторення за п'ятий клас. Складання оповідання про літній відпочинок.
2. Іменник як частина мови. Складання короткого оповідання «Осінній ліс».
3. Рід, число, відмінки. Власні та загальні. Живі, неживі іменники. Бесіда про подорожування.
4. Прикметник як частина мови. Опис зовнішності людини.
5. Узгодження прикметників з іменниками в роді, числі, відмінку.
6. Ступені прикметників.
7. Творення та закінчення їх. Диктант.
8. Дієслово як частина мови. Розповідь на основі досвіду праці.
9. Часи дієслова. Дієслівні закінчення однини і множини.
10. Займенник як частина мови. Розповідь про минулі дні.
11. Особові займенники однини і множини, їх відмінювання, узгодження з дієсловом.
12. Займенники присвійні та вказівні. Догляд за тваринами.
13. Рід, число займенників. Переказ «Моє навчання в англійській школі».
14. Числівник як частина мови. Переказ на задуману тему.
15. Прості, складні, складені числівники. Переказ про минулі роки.
16. Кількісні, порядкові числівники. Бесіда про зміни в природі, пори року, частини доби, години.
17. Правопис числівників. Диктант.

18. Речення: розповідні, питальні, окличні. Бесіда «Наша родина».
19. Головна пара слів: підмет, присудок. Диктант з грам. завданням.
20. Другорядні члени речення. Зв'язок слів у реченні.
21. Голосні звуки. Повторення азбуки.
22. Опис малюнків. Бесіда про професії людей.
23. Прості голосні, йотовані. Апостроф. Диктант на закріплення.
24. Знак м'якшення. Позначення м'якості приголосних на письмі.
25. Сполучення «ЙО» та «ЬО». Диктант.
26. Повторення граматичного матеріалу за навчальний рік. Диктанти, перекази, складання діалогів, розповідей на основі власного досвіду.
27. Оформлення вітальних листівок, написання листів, адресування їх.

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 6 клас

- Т. Шевченко, Довідка, знайомство з «Кобзарем» та баладою «Причинна». Вірші «Реве та стогне Дніпр широкий», «Мені тринадцятий минало», «Заповіт» (повністю)
- І. Франко, Довідка. Вірш «Не пора, не пора»
- Л. Українка, Коротка довідка. Вірші «Конвалія», «Надія», «Три метелики»
- О. Кобилянська, Ознайомлення, коротка довідка. Поема «Сарна»

Історія України, 6 клас. КНЯЖА ДОБА. 7-10 СТОЛІТТЯ

1. Вступ. Давні часи. Карта територія України. Визначити сторони горизонту, перші поселення.
2. Слов'яни. Віра слов'ян їх заняття. Карта поселення слов'янських племен, 7 століття.
3. Життя слов'ян. Розселення та їх організація. Карта 8 століття.
4. Повторення та закріплення 1 розділу. Рання доба. Слов'яни.
5. Початки Києва. Карта Київська Держава в 9 столітті.
6. Київсько-Руська Держава. Карта — Київська Держава в 9 столітті. Визначити торговельні шляхи.
7. Перші князі. Варяги. Похід на Царгород. Карта 9-10 століття.
8. Князь Олег Віщий. Похід на Царгород. Карта 10 століття
9. Князь Ігор. Походи князя Ігоря.
10. Княгиня Ольга. Боротьба з дерев'янами. Перша християнка з київських князів.
11. Князь Святослав Завойовник. Походи Святослава. Карта 10-те ст.
12. Повторення та закріплення 2 розділу. Перші князі України-Руси. Значення перших князів для подальшого розвитку Української Княжої Держави.

СЬОМИЙ КЛАС

Українська мова, 7 клас

Наприкінці сьомого класу учні мають мати наступні навички:

Читання і мовний розвиток, граматична вправність: норма слів за хвилину

- 1) абсолютна вправність у виразному читанні
- 2) виразне та інтонаційне декламування віршів
- 3) складання оповідань, описів, переказів за спостереженням та на задуману тему
- 4) складання розповідей на основі власного досвіду
- 5) складання коротких діалогів б) оформлення вітальних листівок, написання листів, адреса
- 6) знати вивчений граматичний матеріал, дотримуватись правописних правил

Граматика, 7 клас

1. Повторення за шостий клас вивчених частин мови.
2. Прислівник. Значення прислівника. Правопис прислівників.
3. Ступені порівняння прислівників. Опис приміщення.
4. Прийменник. Значення прийменника.
5. Правопис прийменників. Диктант. Праця над помилками.
6. Сполучник. Значення і склад сполучників. Переказ за задумом.
7. Правопис сполучників.
8. Частка. Значення часток. Правопис часток. Диктант, на закріплення.
9. Вигук. Значення вигуків і групи їх. Складання речень-вигуків.
10. Повторення. Морфологічний розбір за частинами мови. Речення та його основа – підмет і присудок.
11. Зміни голосних І-О, І-Е та І-Й, У-В. Складання діалогу.
12. Зміни приголосних Г-З, Ж; К-Ц, Ч; Х-С, Ш. Праця над помилками.
13. Випадання голосних.
14. Ненаголошені Е, И. Читанка «Тирса» Розповідь переказу.
15. Будова слова. Основа і закінчення. Опис предмета.
16. Частини основи.
17. Споріднені слова. Корінь слова. Диктант.
18. Префікс, апостроф після префіксів. Праця над помилками.
19. Утворення слів з допомогою префіксів. Правопис префіксів.
20. Суфікс. Утворення слів з допомогою суфіксів.
21. Правопис суфіксів. Диктант на закріплення.
22. Вживання літери «Г». Праця над помилками.
23. Правопис чужомовних слів. Складання оповідання з цими словами.
24. Подвоєння і подовження приголосних.
25. Складні слова. Складання діалогу.
26. Повторення граматичного матеріалу за навчальний рік.

Тематичні бесіди, 7 клас

1. Професії
 - a. Вчитель
 - b. Лікар
 - c. Агроном
 - d. Водій
2. Бесіда про дорожній рух, професію водія.
3. Розповідь на основі власного досвіду.
4. Бесіда про спортивні розваги.
5. Бесіда про ввічливість.
6. Переказ за спостереженням.
7. Бесіда про бібліотеку.
8. Бесіда «Як народжується хліб».

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 7 клас

- Т. Шевченко, Довідка, знайомство з баладою «Тополя». Вірші «По діброві вітер виє», «Думи мої, думи», «Зоре моя вечірняя»
- І. Франко, Довідка, казка «Мурко і Бурко», «Земле моя!», вірш «З іспиту» казка «Фарбований лис»
- Л. Українка, Довідка, Вірш «Мрія», значення змісту. Казка «Біда навчить»
- О. Кобилянська, «Дівчина сильної волі»
- І. Котляревський, Оглядово – життя і творчість письменника. «Енеїда» – уривок з I частини. Вірш «Де згода в сімействі»

Історія України, 7 клас. КНЯЖА ДОБА. 10-14 СТОЛІТТЯ УКРАЇНА ПІД ПОЛЬЩЕЮ І ЛИТВОЮ. 14-16 СТОЛІТТЯ

1. Повторення: Рання доба і слов'янські часи.
2. Повторення: Перші князі України-Руси.
3. Князь Володимир Великий.
 - a. Карта КД в 10 ст. Походи князя Володимира.
 - b. Хрещення України.
 - c. Визначити на карті границі КД під кінець 10 ст.
4. Князь Ярослав Мудрий-Будівничий Держави. Карта КД в 11 ст. 14-15
 - a. Поділ України-Руси на князівства. Карта України 11-12 ст.
5. Князь Володимир Мономах-останній могутній князь України-Руси.
 - a. Повторення та закріплення з розділу. Розквіт України-Руси.
6. Занепад Київської Держави. Початки Москви. Карта 12 ст.
7. Зруйнування Києва татарами. Карта 13 ст.
8. Галицьке князівство. Рід Ростиславичів. 12 ст.
9. Галицько-Волинська Держава. Карта 13 ст. Визначити границі ГВД.
10. Король Данило. Могутність ГВД.

11. Карта 13 ст. Визначити головні міста ГВД, ріки цієї території.
Останні Галицько-Волинські князі. 14 ст.
12. Галичина під владою Польщі. Люблинська унія. Карта 15-16 ст.
13. Українські землі у складі Литви і Польщі. Берестейська унія. 16 ст.
14. Підсумок. Повторення та закріплення навчального матеріалу за програмою шостого та сьомого класу.

ВОСЬМИЙ КЛАС

Українська мова, 8 клас

Наприкінці восьмого класу учні мають мати наступні навички:

- 1) абсолютна вправність у виразному читанні, розуміння тексту
- 2) розповідь тексту за змістом
- 3) виразне та інтонаційне декламування віршів
- 4) складання плану за текстом та плану розповіді
- 5) написання короткого твору за текстом, за спостереженням, за планом та на задуману тему
- 6) складання описів, розповідей про себе, про ближніх, про види праці
- 7) порядок складання ділових документів: біографії, заяви, оголошення, протоколу, запрошення, привіту, подяки, плану роботи
- 8) знати граматичний матеріал, дотримуватись правописних правил.

Граматика, 8 клас

- 1) Граматика як наука. Вступ. Фонетика. Морфологія. Синтаксис. Повторення.
- 2) Мова і мовлення. Текст. Тема. План. Граматична схема української мови. Складання плану за текстом. Визначення теми.
- 3) Групи слів за значенням. Омоніми. Синоніми. Антоніми.
- 4) Лексичне значення слова. Однозначні та багатозначні слова, пряме та переносне значення слів. Написання твору за планом.
- 5) Змінні і незмінні частини мови. Повторення частин мови.
- 6) Іменник. Відмінки іменників. Невідмінювані іменники. Повторення.
- 7) Узгодження іменника (займенника) з прикметником. Відмінювання.
- 8) Узгодження присвійного займенника з іменником. Відмінювання.
- 9) Узгодження іменника та особового займенника з дієсловом. Дієвідмінювання у теперішньому часі.
- 10) Закінчення дієслів у минулому та майбутньому часі. Диктант з граматичним завданням.
- 11) Зміни кількісних числівників за родами (один, одна, одне та ін.). Узгодження порядкових числівників з іменником.
- 12) Родовий відмінок. Прийменники, що вживаються з Р.в.
- 13) Знахідний відмінок. Узгодження дієслів з іменниками та особовими займенниками (непрямий об'єкт).
- 14) Вживання Орудного відмінка. Прийменники, що вживаються з О.в.
- 15) Прийменники, що вживаються з Місцевим відмінком.
- 16) Прислівникові словосполучення. Прислівники місця, часу, напрямку, способу дії.
- 17) Поєднання слів повнозначних частин мови зі словами службових частин мови.
- 18) Диктант з граматичним завданням.
- 19) Пунктуація. Речення. Види речень. Розділові знаки.
- 20) Граматична основа речення. Головні та другорядні члени речення.
- 21) Речення з однорідними членами речення. Розділові знаки, сполучники.

- 22) Просте і складне речення. Розділові знаки, сполучники.
- 23) Звертання. Вставні слова.
- 24) Двокрапка і тире.
- 25) Пряма мова. Діалог. Розділові знаки. Складання діалогу
- 26) Диктант з граматичним завданням.
- 27) Повторення та узагальнення вивченого.

Тематичні завдання та бесіди, 8 клас

- Бесіда про літній відпочинок.
- Біографія.
- Оголошення.
- Опис зовнішності людини.
- Опис предмета.
- Опис природи.
- Опис приміщення.
- Опис погоди протягом тижня.
- Написати про те, що ви робите кожного ранку.
- Бесіда про ціни на побутові товари та харчові продукти.
- Написання листа. Адреса.
- Розповідь про хобі та інтереси.
- «Хотів би». Запрошення.
- Подяка.
- Привіти (привітання) – усні та письмові.
- Збори класу. Порядок зборів. Протокол.

Ознайомлення з життям та творчістю письменників української літератури, 8 клас

- Т. Шевченко, Повна довідка про життя і творчість Т.Шевченка. Поезії «Мені однаково», «Лічу в неволі дні і ночі...», «Розрита могила». Ознайомлення з поемою «Неофіти», уривок «Благословенная в женах»
- І. Франко, Довідка. Вірш «Вічний революціонер», «Каменярі» (2 куплети)
Оповідання «В полонині»
- Л. Українка, Довідка. Вірш «Контра спем сперо». Оповідання «Метелик»
- П.КУЛІШ (1819-1897), М.КОЦЮБІНСЬКИЙ (1864-1913), МАРКО ВОВЧОК (1834-1907), М.ШАШКЕВИЧ (1811-1843), Б.ЛЕПКИЙ (1872-1941) – оглядово біографія та творчість

Історія України, 8 клас. КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКА ДОБА. 16 — 18 СТОЛІТТЯ

- 1) Початки козаччини. Князь Дмитро Байда-Вишневецький. Простір Запорозької Січі.
Карта 2 пол. 16 ст
- 2) Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Перші козацькі походи. Карта 17-те ст.
Козацькі походи.

- 3) Перші козацькі війни з поляками. Наступні гетьмани: Марко Жмайло, Тарас Федорович, Іван Сулима. Карта КГД 17 ст.
- 4) Повторення та закріплення 1-го розділу Козацької Держави.
- 5) Гетьман Богдан Хмельницький. Походи Хмельницького. Карта 17 ст.
- 6) Українська Козацька Держава в часах Б.Хмельницького. Визначити на карті границі Української Держави. 17 ст.
- 7) Переяславська умова. Невірність Московщини. Визначити на карті міста, де відбувались події цього часу.
- 8) Гетьман І.Виговський. Війна з Московщиною. Карта 2 половина 17 ст.
- 9) Повторення та закріплення 2-го періоду Козацької Держави. Полки козацького війська, межі держав. Карта 17-те ст.
- 10) Поділ України. Гетьмани П.Тетеря, І.Брюховецький, П.Дорошенко. Карта Правобережні та Лівобережні землі України.
- 11) Гетьмани Лівобережної України 1667-1687 рр. Друга війна з Московщиною 1668 р. Карта території розселення українців московським царем.
- 12) Гетьман Іван Мазепа. Полтавська битва 1709 р. Гетьман на еміграції П.Орлик. Карта 1 половина 18 ст.
- 13) Занепад Гетьманщини. Наказні гетьмани. І.Скоропадський, П.Полуботок, Д.Апостол, К.Розумовський.
- 14) Зруйнування Запорізької Січі. Найславніші отамани Війська Запорізького. Останки запорожців та їх поселення. Карта кінець 18 століття.
- 15) Повторення та закріплення 3-го періоду Козацької Доби. Загальне повторення Української Козацької Держави за повний курс навчання.

ДЕВ'ЯТИЙ КЛАС

Українська мова, 9 клас

Граматика, 9 клас

- 1) Фонетика. Повторення про звуки і букви. Поняття про орфографію
- 2) Голосні та приголосні звуки, йотовані, вживання апострофа
- 3) Склад і наголос
- 4) Власні та загальні назви. Написання великої літери
- 5) Вживання ЙО, ЪО 6 Чергування голосних звуків Е, И в корені слова
- 6) Чергування приголосних у Д. та М. відмінках (Г, К, Х – З, Ц, С – Ж, Ч, Ш)
- 7) Спрощення в групах приголосних (щастя – щасливий)
- 8) Ступені порівняння прикметників
- 9) Правопис числівників
- 10) Правопис префіксів РОЗ-, БЕЗ-, З-, С- (к,п,т,ф,х). Апостроф після префіксів
- 11) Правопис префіксів ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ
- 12) Ненаголошені голосні в корені слів
- 13) Правопис суфіксів (-СЬК-, -ЦЬК-, -СТВО)
- 14) Правило дев'ятки
- 15) Правопис «пів-, половина, чверть». Котра година?
- 16) Подвоєння та подовження приголосних
- 17) Будова слова. Повторення
- 18) Правопис слів з префіксом ПО- та суфіксами -И, -ОМУ
- 19) Правопис прислівників. Різниця між прислівником та сполученням прийменника з іменником
- 20) Правопис часток НЕ, НІ з різними частинами мови

ПУНКТУАЦІЯ:

- Основні розділові знаки. Крапка, знак питання, знак оклику
- Кома у простому реченні (а, але). Однорідні члени речення
- Розділові знаки при прямій мові
- Двокрапка і тире. Лапки й дужки
- Складні речення. Кома перед сполучниками (і, тому що, але і т.ін.)

Історія української літератури, 9 клас

Підготовка до іспиту з історії української літератури, рекомендований підручник «Історія Української Літератури», В.Радзикович, Нью Йорк, 1982 р. Хрестоматія «Золоті Ворота»

- 1) Письменники української літератури, про яких вчили в минулі роки. Повторення за 7-8 класи
- 2) Давня Доба. Слово о полку Ігореві. Похід князя Ігоря на половців. Зміст поеми. Переспів Н.Забіли, 1-3 частини-оглядово.
 - а. Невдача походу князя Ігоря. 4-8 частини-оглядово.

- b. Ідейна й мистецька цінність поеми. Історичне значення поеми.
- 3) Середня Доба. Український філософ Г.Сковорода.
- 4) Нова Доба. І.Котляревський. Життя і творчість письменника Зол./в.
- І.Котляревський — «Енеїда». Короткий зміст поеми. Уривки 1 і 2 частини.
 - Поема «Енеїда», уривки 3-8 частини. Головні риси травестії. Ідейність та значення поеми.
 - Поема «Енеїда». Повторення змісту поеми.
 - Драматичні твори та значення творчості І.Котляревського в українській літературі.
- 5) Повторення 1-ї частини.
- 6) Леся Українка. Життя та творчість. Повторення творів, які вивчали попередньо.
- Ліричні поезії. Збірки поезій Лесі Українки. Поезії «Досвітні огні», «Слово, чому ти не твердая криця...»
 - Епічні поезії Лесі Українки. Поеми «Давня казка», «Роберт Брюс».
 - Драматичні твори Лесі Українки. «В катакомбах», «Оргія»-оглядово. Прозова драма «Блакитна троянда»-оглядово.
 - Мистецька цінність творів Лесі Українки. Драма-феєрія «Лісова пісня». Значення творчості Лесі Українки в українській літературі. Перегляд творів.
- 7) Т.Шевченко. Повна довідка про життя і творчість З/в
- Т.Шевченко. Рання творчість. Баляди.»Причинна», «Тополя» – короткий зміст
 - Т.Шевченко. Період заслання. Історичні поеми. «Іван Підкова», «Гайдамаки» — короткий зміст поем.
 - Т.Шевченко. Побутові поеми. «Катерина», «Наймичка»-короткий зміст.
 - Т.Шевченко. Суспільно-політичні поеми. Альбом «Три літа». Поеми «Сон», «Кавказ»-короткий зміст.
 - Політичні поеми «Посланіє», «Неофіти». Ідейність поем.
 - Шевченкова лірика. Думки. Драма «Назар Стодоля».
 - Значення творчості Т.Шевченка. Повторення.
 - Перегляд збірки «Кобзар» та творів Т.Шевченка.
- 8) Доба модернізму. Іван Франко. Життєвий шлях. Повторення творів, які вивчали попередньо.
- Іван Франко. Збірки поезій. Поезії «Каменярі», «Вічний революціонер». Повторення «Не пора, не пора...», «Земле моя», «Великдень»
 - Іван Франко. Поеми. «Іван Вишенський», «Великі роковини»-уривки. Поема «Мойсей». Ідейна й мистецька вартість поетичної творчості І.Франка.
 - Прозові твори І.Франка. Оповідання, повісті, новели. «Бориславські оповідання», «Захар Беркут». Казки для дітей-повторення.
 - Драми. Та значення творчості І.Франка. Драма «Украдене щастя»- оглядово. Місце Франка в історії українського національного життя.
 - Повторення та закріплення про творчість І.Франка. Перегляд творів.
- 9) Повторення всього курсу навчання за 9 клас. Екзаменаційні праці за вибором учнів. Творчість Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки.

Географія України, 9 клас

- 1) Вступ. Географічне положення України.
- 2) Головні міста України.
- 3) Регіони України.
- 4) Перші поняття про небо і землю. Сторони горизонту, орієнтування. Основні й проміжні сторони горизонту.
- 5) Земля — величезна куля. Глобус – модель Землі.
- 6) Українські моря. Чорне море. Карта моря. Визначити прибережні міста.
- 7) Азовське море. Карта моря. Визначити прибережні міста.
- 8) Повторення та закріплення 1-ї частини.
- 9) Рельєф. Височини й низини України.
- 10) Гори України.
- 11) Води на землі. Шари землі. Просякнення дощових вод.
- 12) Ріки України — оглядово. Карта. Річкова сітка України.
- 13) Дніпро — найбільша ріка України. Притоки Дніпра.
- 14) Стоячі води. Озера, болота, канали, ставки.
- 15) Повторення та закріплення 2-ї частини.
- 16) Клімат України. Карта. Визначити природні явища за порами року.
- 17) Рослинний світ України.
- 18) Тваринний світ України.
- 19) Населення. Раси й народи.
- 20) Повторення і закріплення 3 частини.
- 21) Сільське господарство в Україні. Землеробство. Групи рослин.
- 22) Підземні багатства України. Визначити найголовніші басейни корисних копалин.
- 23) Промисловість. Види промисловості. Головні осередки важкої промисловості.
- 24) Транспорт України. Комунікація та шляхи в Україні.
- 25) Адміністративний поділ.
- 26) Київ – столиця України.
- 27) Повторення і закріплення вивченого за рік. Підготовка до кінцевого іспиту з Географії України.

ДЕСЯТИЙ КЛАС

Історія української літератури, 10 клас

Підготовка до іспиту з історії української літератури, рекомендований підручник «Історія Української Літератури», В.Радзикевич, Нью Йорк, 1982 р. Хрестоматія «Золоті Ворота»

- 1) Давня Доба. Значення Історії Української Літератури. Усна народна творчість.
- 2) Християнство в Україні. Святі Кирило і Методій. Глаголиця. Кирилиця.
- 3) Початки літературної праці. Перекладне письменство. Книги Святого Письма. Збірники кн. Святослава. Апокрифи. Повісті
- 4) Оригінальна література. Митрополит Іларіон «Слово про закон і благодать». Життєписи. Києво-Печерський Патерик. «Паломник» ігумена Данила. «Поучення дітям» Володимира Мономаха.
- 5) Літописи. Початковий літопис. Київський літопис. Галицько-Волинський літопис.
- 6) Історична пам'ятка Київського літопису «Слово о полку Ігореві».
- 7) Зміст поеми «Слово о полку Ігореві». Мистецька вартість.
- 8) Значення та цінність літературної праці Давньої Доби. Повторення та закріплення 1-ї частини.
- 9) Середня Доба. Літературні напрями. Гуманізм. Реформація. Освіта. Школа в Острозі. В Києві — Могиланська Академія. Друкарство.
- 10) Наукові твори. М.Смотрицький «Грамматика». Релігійна полеміка. Проповіді.
- 11) Літературна творчість козацького періоду. Історичні пісні. Думи. Віршована творчість. Драматичне письменство. Історичні драми. Інтермедії. Вертепна драма.
- 12) Козацькі літописи. Історія Русів. Г.Сковорода. Повторення за 9 клас.
- 13) Узагальнення знань. Повторення та закріплення 2-ї частини.
- 14) Нова Доба. І.Котляревський — батько української літератури. Повторення за 9 клас. «Енеїда». Драми.
- 15) Квітка-Основ'яненко — творець української повісті. Коротка довідка. Оповідання. Повісті. Романтизм.
- 16) М.Шашкевич-оглядово.
- 17) Українські байкарі. Гулак-Артемівський. Є.Гребінка. Л.Глібов.
- 18) Т.Шевченко, Л. Українка, І.Франко, життя і творчість. Повторення за 9 клас
- 19) Оповідання та повісті. П.Куліш. Марко Вовчок. Оповідання.
- 20) Від романтизму до реалізму. Валувський і Емський укази. Заборона українського письменства. Ю.Федькович. Поезії, оповідання, повісті.
- 21) І.Нечуй-Левицький. Творець української побутової повісті. П.Мирний. Творець психологічної повісті. Оповідання «Морозенко»
- 22) Драматичне письменство. М.Старицький. Розвиток українського театру. М.Кропивницький-представник української етнографічної драми. Карпенко-Карий-творець української соціальної драми.
- 23) Повторення та закріплення 3-ї частини. Узагальнення знань.
- 24) Вершини української літератури на переломі 19-20 ст. Доба модернізму.

- 25) Новими стежками. О.Кобилянська. Оповідання, повісті-оглядово. М.Коцюбинський. Оповідання, повісті-оглядово. В. Стефаник. Новели.
- 26) Літературне поле початку 20 ст. М.Черемшина. Оповідання й нариси. Б.Лепкий. Поезії, оповідання.
- 27) Літературний ренесанс 20 ст. Угрупування поетів. Символісти, неокласики, неоромантики. Поети П.Тичина, М. Рильський, Б.Сосюра, М.Зеров, М.Драй-Хмара-оглядово.
- 28) Літературна творчість українських письменників на еміграції. Оглядово. Уляна Кравченко, О.Кандиба-Олесь, Олена Теліга, В.Барка.
- 29) Найновіший період літературної творчості. Оглядово. О.Гончар, О.Довженко, Л.Костенко, В.Симоненко, В.Стус, Б.Олійник.
- 30) Повторення та закріплення 4-ї частини.
- 31) Узагальнення знань за Повний курс навчання 10 класу. Підготовка до кінцевого іспиту.

Екзаменаційна праця УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА — НОВА ДОБА ПРАЦЯ — 25%

Учні вивчають всі теми, але вибирають тільки ОДНУ і здають ПРАЦЮ (1000 — 1500 слів) до Іспитової Комісії СУВ до початку шкільного року / вересня 10 класу. Учні пишуть працю самостійно, вживаючи якнайбільше різних джерел. В кінці праці необхідно подати список використаної літератури. Без праці учні не допускаються до іспиту.

(1) ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛОСОФ ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

(2) ТАРАС ШЕВЧЕНКО

- Біографія
- Балади
- Історичні поеми
- Побутові поеми
- Суспільні та політичні поеми
- Значення Шевченка

(3) ІВАН ФРАНКО

- Біографія
- Франко як поет
- Прозаїчна творчість
- Драми
- Наукова діяльність
- Значення Франка

(4) ЛЕСЯ УКРАЇНКА

- Біографія
- Ліричні поезії

- Епічні поезії
- Драми
- Значення Лесі Українки

(5) УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИЦІ (ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА, МАРКО ВОВЧОК)

(6) УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ НА ЕМІГРАЦІЇ

(7) ТВОРЧИСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ 60-х РОКІВ 20 СТОЛІТТЯ

(8) ПИСЬМЕННИКИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (ЛІНА КОСТЕНКО, ВАСИЛЬ ШКЛЯР)

Історія України, 10 клас. НОВА ДОБА. 19 — 20 СТ

- 1) Відродження України. Українські землі у складі Росії та Австро-Угорської імперії. 1793-1848 рр. Карта кінець 18, початок 19 ст.
- 2) Самостійна Україна. Політичний рух. Політичні організації. 4-Універсал. Самостійна Народна Республіка. Крути. ЗУН Республіка. Соборна Українська Держава.
- 3) Державний переворот. Період Гетьманату та Директорії УН Республіки. Трудовий Конгрес. Варшавський договір. Мир у Ризі. Карта Європи 20 ст
- 4) Повторення та закріплення 1 розділу. Підсумок. 1772-1921 рр.
- 5) Україна між двома війнами. Українські землі під владою УРСР. Українські землі під Польщею, Румунією. Большевицька окупація, репресії. Голод 1933 р. УВОрганізація, ОУН. Карта України 1922-1935 рр.
- 6) Карпатська Україна. Підкарпатська Русь. Карпатський Союз. Героїчна боротьба за самостійність з мадярами. Карта територія УРСР-1939 р
- 7) Повторення та закріплення 2 розділу. Підсумок. 1922-1938 рр.
- 8) Україна і 2 світова війна. Німці в Україні. Переселення на примусові роботи до Німеччини. Політична карта Європи. 1939-1945 рр.
- 9) Українські воєнні організації. Партизанський рух. Українська Повстанська Армія. УГВРада. Українська Дивізія. Карта боїв українського війська.
- 10) Україна після 2-гої світової війни. Московська окупація. Русифікація України. Колективізація. Боротьба УПА, підпілля. Операція «Вісла».
- 11) Повторення та закріплення 3 розділу. 1939-1953 рр. Підсумок.
- 12) Україна і розбудова СРСР. 1953-1968 рр. Сталінський режим та зміни в Україні після його смерті. Нова хвиля русифікації. Дисидентський рух.
- 13) Українська Еміграція. Політична еміграція. Цивільна еміграція. Нова еміграція. Репатріація. Організація національно-культурного життя українців на поселеннях. Політичні організації. Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ)
- 14) Україна в застійні роки СРСР. 1965-1985 рр. Політична ситуація-оглядово. Друга хвиля репресій. Українська Гельсінська Група. Перебудова суспільства.
- 15) Посилена боротьба за право і свободу України. Демократія. Чорнобиль. Формування НРУкраїни. Живий ланцюг.

- 16) Незалежність України та її сьогодення. Акт проголошення Незалежної Української Держави. Референдум. Конституція України. Історичні події останніх років-оглядово.
- 17) Повторення та закріплення повного курсу навчання. Іспит в кінці 10 кл.

Екзаменаційна праця ІСТОРІЯ УКРАЇНИ — НОВА ДОБА ПРАЦЯ — 25%

Учні вивчають всі теми, але вибирають тільки ОДНУ і здають ПРАЦЮ (1000 — 1500 слів) до Іспитової Комісії СУВ до Різдва / січня 10 класу. Учні пишуть працю самостійно, вживаючи якнайбільше різних джерел. В кінці праці необхідно подати список використаної літератури. Без праці учні не допускаються до іспиту.

1. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА 1918-19 рр.
 - a. Центральна Рада + Універсали
 - b. Акт Незалежності
 - c. Крути
 - d. Гетьманська Держава
 - e. Директорія
 - f. Листопадовий Чин
 - g. Акт Соборності
2. ГОЛОД 33-го РОКУ
 - a. Советська Окупація
 - b. Колективізація + Наслідки
 - c. Голод
3. ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА В ЧАСІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ І ПІСЛЯ ЇЇ ЗАКІНЧЕННЯ
 - a. Закарпатська Україна
 - b. Друга Світова Війна
 - c. Німецька Окупація
 - d. Український спротив
 - e. УГВР + ОУН, Дивізія, УПА
 - f. 30-го червня 1941
4. УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
 - a. Куди поїхали
 - b. Репатріація
 - c. Примусові роботи
 - d. Розселення українців по континентах світу
 - e. Досягнення української еміграції
5. ЧОРНОБИЛЬ
 - a. Трагедія Чорнобиля + Наслідки
6. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ
 - a. Розвал Радянського Союзу
 - b. Проголошення Незалежності
 - c. Президенти
 - d. Україна сьогодні

Порядок випускних іспитів, які відбувалися у 2019 році

- Іспит з **УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ** учні складають в кінці 10 класу.
- Іспит з **ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ** можна здавати в кінці 9 АБО 10 класу (Учителі вирішують чи всі учні в класі готові здавати іспит в 9 класі. Приступає до іспиту цілий клас, а не окремі учні)
- Іспит з **ІСТОРІЇ УКРАЇНИ** був поділений на 75% ІСПИТ — 25% ПРАЦЯ (75% EXAM — 25% COURSEWORK)
 - Іспит з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ був про КНЯЖУ ДОБУ і КОЗАЧЧИНУ в кінці 10 класу.
 - Праця з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ була про НОВУ ДОБУ 20 століття.
 - Учні вивчають Нову Добу в 10 класі, пишуть працю самостійно, вживаючи якнайбільше різних джерел і здають працю до Іспитової Комісії СУВ до Великодня в 10 класі. В кінці праці необхідно подати список використаної літератури (Bibliography). Без праці учні не допускаються до іспиту.
- Іспит з **УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ** був поділений на 75% ІСПИТ — 25% ПРАЦЯ.
 - Іспит з УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ був про ДАВНЮ і СЕРЕДНЮ ДОБУ і НОВУ ДОБУ до виступу Шевченка в кінці 10 класу.
 - Праця з УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ може бути про ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ЛЕСЮ УКРАЇНКУ, ПИСЬМЕННИКІВ НА ЕМІГРАЦІЇ, «ШІСТДЕСЯТНИКІВ» АБО ПИСЬМЕННИКІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.
 - Учні вивчають відповідний матеріал в 9 класі і вибирають тему і здають працю до Іспитової Комісії СУВ до початку шкільного року / вересня 10 класу. В кінці праці необхідно подати список використаної літератури. Без праці учні не допускаються до іспиту.

